

V. Speciella bibliotek.

1. *Librarium gymnasticum*. År 1807 stiftade dåvarande gymnasister ett bibliotek för att »igenom Lån, bereda Studerande Ungdomen särdeles de fattige deribland, tillgång på dyrare Böcker». Följande år ingingo samtliga gymnasister till domkapitlet med begäran om stadfästelse å stiftelseurkunden; deras begäran beviljades 2 mars 1808.¹ Härvid stadgades, att i biblioteks-inrättningen ägde alla gymnasister att »med sine föräldrars eller förmyndares goda minne deltaga, samt, sedan sådant skett, dermed ovägerligen fortfara, så länge de i Gymnasio niuta undervisning». Bibliotekarien skulle utses af domkapitlet, och vid hans sida skulle finnas tre amanuenser, valda af bibliotekarien bland sex af gymnasisterna föreslagna kamrater. Varje gymnasist skulle årligen erlægga 12 sk. b^{ko} och dessutom för lånen 1/2 % per månad af den lånade bokens värde. Förste vårdare af detta s. k. librarium gymnasticum var lektorn, kungl. bibliotekarien C. Stridsberg; det var åt honom gymnasisterna anförtrorde sina det första året insamlade penningar. Librarium gymnasticum bestod af lexika, läroböcker och skönlitteratur och användes mycket flitigt under den första tiden. Så småningom upphörde dock institutionen att fungera regelrätt. År 1833, det sista år, för hvilket räkenskaper finnas i behåll, inbetalade blott 43 af gymnasiets 66 lärjungar sina afgifter. Ett par bevarade lånesedlar från 1850 utgöra de sista anträffade spåren af dess självständiga tillvaro. Böckerna, som naturligtvis snart föråldrades, äro numera införlivade dels med stora läroverksbiblioteket, dels med lärjungebiblioteket.

2. Ett *lärjungebibliotek* grundlades läsåret 1890—1891 af läroverkets myndigheter; de första böckerna hade till största delen inköpts. Det har sedan dess tillvuxit genom inköp och donationer. Bland donationerna må särskildt nämnas adjunkt Hedréns donation af 33 volymer 1917. Lärjungebiblioteket beräknas i årsredogörelsen 1918—1919 till 1,687 volymer. Hela antalet hemlån från läroverkets bibliotek under detta läsår beräknades till 2,191, hvaraf 1,993 från lärjungebiblioteket.

3. Ett *referensbibliotek*, bestående hufvudsakligen af lexika, andra uppslagsböcker och undervisningslitteratur, är uppställt i lärarnes samlingsrum. Det kan betraktas såsom en ur det stora biblioteket utbruten del. År 1918 beräknades det omfatta 985 volymer.

¹ H. D. P. denna dag. Urkunder i bibliotekets arkiv och i Nordiska samlingarna i Upsala universitetsbibliotek.